

Doniyor kitobi — Sakson birinchi

*Laodikiyadagi Adventizmga tarixiy revizionizmni fosh etish: “kundalik”
ustidagi bahs-munozarani tahlil qilish*

Jeff Pippenger

2024-02-14

Agar natija noto‘g‘ri belgilansa, sababdan oqibatga qarab mulohaza yuritish hech qanday qimmatga ega bo‘lmaydi; xuddi 1888-yilda Minneapolisda bo‘lib o‘tgan Bosh Konferensiya bilan bog‘liq vaziyatlar va shaxslar haqida balandparvoz tarzda hukm yuritadigan Laodikiya Adventist tarixchilari qilganidek. Ilhomlangan sharh bu voqeani Qorah, Datan va Abiramning isyonining takrori sifatida ko‘rsatadi; o‘sha isyon ularga qirq yil davomida sahroda sarson yurib, o‘lgunga qadar qolish hukmi chiqarilgani sababli yuzaga kelgan edi. Xuddi o‘sha hukm Laodikiya Adventizmga ham e‘lon qilingan edi.

Isyon yopiq eshiklar ortida olib borilgan maxfiy muhokamalarni ham o‘z ichiga olgan edi; isyonchilar shunchalik haddan tashqari Laodikiyacha ko‘rlik ichida edilarki, bu ularning Xudo ularning yopiq eshiklar ortidagi rejalaridan va isyonidan xabardor ekanini anglashlariga to‘sqinlik qildi. Qorah, Datan va Abiram o‘z chodirlarida yashirinib, rejalar tuzib, Musoga qarshi isyonlarini yoyganlari kabi, 1888 yilning o‘sha qadimgi kishilari ham Opa Uaytga, uning o‘g‘liga va tanlangan xabarchilarga qarshi fitna tuzish uchun uylarining yopiq eshiklari ortiga yashirindilar. O‘sha paytdan boshlab Opa Uayt, Jons va Vaggoner hujumga uchrashi kerak edi.

Adventizmning to‘rt avlodi Hizqiyol kitobining sakkizinchi bobida tasvirlanganidek, isyonida tobora o‘shib bordi. Jismoniy ma‘baddagi ham, insoniy ma‘baddagi ham tasvirlar xonalari yovuz xayollar bilan mustahkam ildiz otgan edi, va xalqni himoya qilish uchun tayinlangan qadimgi kishilar ustiga spiritizm o‘rnashib olgan edi. 1888 yilga olib borgan davrda qadimgi kishilar avval Muqaddas Kitobning hokimiyatiga, so‘ng esa Bashorat Ruhiga tuhmatli da‘volar tashladilar, va 1884 yilda ochiq vahiyalar to‘xtadi. Kelloggning panteistik spiritizmi 1888 yildan oldingi tarixda o‘z yo‘lini topa boshladi, va 1888 yil ikkinchi avlodning kirib kelishini belgilaydi. Adventist tarixchilar yig‘ilishda namoyon bo‘lgan isyonning haqiqiy tarixiy guvohligini qayd etmagan bo‘lishlari mumkin, ammo ilhomga ko‘ra samoviy Kuzatuvchilar “har bir so‘zni eshitdilar va” “osmon kitoblarida so‘zlarni qayd etdilar.”

Hizqiyolning “tasvirlarning maxfiy xonalari” bilan ifodalangan isyon haqiqiy poydevorlarga qilingan hujumni anglatardi. U payg‘ambar ayolga va tanlangan xabarchilarga qilingan hujumni anglatardi hamda spiritizmning kirib kelishini belgilardi. O‘sha avlodda navbatdagi yirik hujum Shayton tomonidan Uilyam Millerning poydevorlarining ayni o‘ziga qarshi amalga oshirilishi kerak edi.

Miller barcha bashoratga oid qo‘llanmalarining asosini Doniyor kitobi sakkizinchi bob, o‘n uchinchi oyatdagi vayron qiluvchi ikki kuch avval majusiylikni, undan keyin esa papachilikni ifodalaydi, degan tushuncha ustiga qurgan edi. 1901-yilda Germaniyadagi Laodikeiyachi

Adventizm yetakchisi Lyuis Konradi Doniyor kitobidagi “kundalik” Masihning ma’baddagi xizmatini ifodalaydi, degan qulagan protestant qarashini yana qayta joriy etdi.

1888-yildagi Minneapolis yig’ilishidan keyingi tarixiy davr mobaynida sog’liqni saqlash ishining rahbaridagi spiritizm kuchayib bordi, Jons va Vaggoner xabarining rad etilishi oqibatlarining zarbasi davom etar ekan, rahbarlar o’rtasidagi begonalashuv ham davom etdi. Yangi asrning boshida, murtad protestantizm maktablaridan ilohiyotchilik vakolatlarini olgan, Laodikiya ruhidagi adventist rahbar W. W. Prescott “doimiy” haqidagi Konradining qarashini ilgari surish uchun shaytoniy mantiyani o’z zimmasiga oldi, va har doimgidek, “g’oliblar tarixni yozadilar.”

Muqaddas farishtalar haqiqiy tarixni qayd etgan edilar, ammo Laodikiyachi Adventizm “doimiy” haqidagi Millerchi tushunchaning rad etilishi borasidagi bahsga oid shunday bir tarixiy pozitsiyani ishlab chiqardiki, natijada Laodikiyachi Adventizmdagi har qanday “ilm olmagan” kishi White opa-singil “osmondan quvilgan farishtalardan” kelib chiqqan deb ta’riflagan “doimiy”ning ta’rifi aslida haqiqiy ta’limot ekaniga ishonib qoladi. Yigirmanchi asrning ilk yillarida W. W. Prescott The Protestant nomli bir nashrni chiqarishda boshchilik qildi. Bu nashrning butun asosi Millerning “doimiy” haqidagi tushunchasi noto’g’ri ekanini va u o’zining ilohiyotiy malakasini olgan murtad Protestantizm Masihga shaytoniy bir timsolni nisbat berishda haq ekanini o’rgatishdan iborat edi. O’sha tarixda A. G. Daniells (Bosh Konferensiya Prezidenti) White opa-singil Millerning “doimiy” haqidagi qarashini to’g’ri deb bevosita ma’qullaganiga qaramay, haqiqatga qarshi qaratilgan shaytoniy hujumda Prescott bilan kuchlarini birlashtirdi.

“Rabbiy menga 1843-yilgi jadval Uning qo’li bilan yo’naltirilganini va uning hech bir qismi o’zgartirilmasligi kerakligini ko’rsatdi; raqamlar Uning xohlaganiday edi. Uning qo’li ayrim raqamlardagi bir xatoni ustida turib, uni yashirib turgan edi, shuning uchun Uning qo’li olib tashlanmaguncha, uni hech kim ko’ra olmas edi.

“Shundan so’ng men ‘Kundalik’ga nisbatan shuni ko’rdimki, ‘qurbonlik’ so’zi insonning donoligi bilan qo’shib qo’yilgan bo’lib, matnga tegishli emas; va Rabbiy hukm soati haqidagi xitobni e’lon qilganlarga bu boradagi to’g’ri qarashni bergan. 1844 yildan oldin, birlik mavjud bo’lgan paytda, deyarli hamma ‘Kundalik’ haqidagi to’g’ri qarashda birlashgan edi; ammo 1844 yildan beri, chalkashlik ichida, boshqa qarashlar qabul qilindi, va buning ortidan zulmat hamda chalkashlik keldi.” Review and Herald, 1850-yil 1-noyabr.

Prescott va Daniells “muntazam” haqidagi haqiqatga qarshi hujum qilgan paytda, bu masalada Prescott va Daniells ozchilik fikrini ifoda etayotgan edilar, va bahs davomida Sister White’ning bu ikki kishiga bergan maslahati — garchi u buni yanada diplomatikroq ifodalar bilan, masalan, “sukutda sizning donoligingizdir” degan so’zlar bilan aytgan bo’lsa-da — ular jim turishlari kerakligi edi. U ularni noto’g’ri qarashlari uchun tanbeh berganida, shu bilan birga “muntazam” mavzusi sinov savoliga aylantirilmasligi kerakligini ham ta’kidladi. Tarixiy revizionistlar, revizionizm esa tarixiy usul bo’lib, uning boshlanishi Katolik cherkovining Iyezuitlar ordeniga nisbat beriladi, “muntazam” sinov savoliga aylantirilmasligi haqidagi uning bayonotlaridan ta’limotni halol baholashga to’sqinlik qilish maqsadida foydalanganlar. Ular uning bayonotlarini noto’g’ri talqin qiladilar, chunki u “muntazam” mavzusini qo’zg’amaslik haqida maslahat berganida, har doim o’z bayonotlarini “shu vaqtda” yoki “hozirgi sharoitlarda” kabi iboralar bilan

cheklab kelganini ular muttasil e'tibordan chetda qoldiradilar.

Payg'ambara sifatida u o'zlarini rahbar deb bilgani uchun, o'zlari haqiqat deb belgilagan har qanday narsani ilgari surishga vakolatimiz bor, deb o'ylagan ozchilik shaxslar sababli butun jamoatda katta bo'linishga sabab bo'lish arafasiga kelgan tobora kuchayib borayotgan bahsni jilovlashga urinayotgan edi. Va Rabbiiy uning ta'siri orqali u vafot etguniga qadar shaytoniy ishni tiyib turdi. So'ng 1931-yilda "doimiy" haqidagi haqiqatni rad etishga qaratilgan yangi bir urinish boshlandi va oxir-oqibat amalga oshirildi. Bugun "doimiy" ta'rifining haqiqiy tushunchasi Laodikiya Adventizmida ozchilik qarashi hisoblanadi va hozirgi sharoitlarda "doimiy" endi, shubhasiz, sinov masalasidir.

Ko'pchilikning fikri haqiqiy tushunchani tutib turgan paytda bu sinov emas edi, ammo biror haqiqat xato deb belgilanganida, ana shunda u sinovga aylanadi. "Manuscript Releases" deb nomlangan qo'lyozmalar to'plami 1980-yillarda yoki shunga yaqin bir davrda nashr etilganda, o'sha yerda Preskott va Daniellsning "the daily" haqidagi qarashiga qarshi, xuddi uning Millerning qarashini ma'qullashi qadar bevosita bo'lgan bir maqola tan olindi.

"Tajribamizning ayni shu bosqichida ongimiz [bizga] konferensiyamizning muhim yig'ilishida ko'rib chiqish uchun berilgan maxsus nurdan chalg'itilmasligi kerak. Va u yerda aqli ustida dushman ish olib borayotgan Birodar Daniells bor edi; sizning ongingiz va oqsoqol Prescottning ongi esa osmondan quvilgan farishtalar tomonidan ta'sir ostiga olinayotgan edi. Shaytonning ishi shundan iborat ediki, sizning onglaringizni chalg'itsin, toki Rabbiiy sizni kiritishga ilhomlantirmagan nuqta-yu vergullar olib kirilsin. Ular muhim emas edi. Ammo bu haqiqat ishiga katta ta'sir ko'rsatardi. Agar onglaringiz nuqta-yu vergullarga og'dirilishi mumkin bo'lsa, bu Shaytonning o'ylab topgan ishidir. Siz kitoblarda yozilgan kichik narsalarni tuzatish bilan buyuk bir ish qilamiz, deb o'ylaysiz. Ammo menga shunday topshirildi: Sukut — fasohatdir.

«Men shunday deyishim kerak: nuqson qidirishni bas qiling. Agar shaytonning bu maqsadi amalga oshirilsa edi, u holda sizga [shunday] ko'rinadiki, sizning ishingiz g'oyasining yaratilishi jihatidan eng ajoyib deb hisoblangan bo'lar edi. Dushmanning rejasi, barcha toifadagi onglar bir fikrga kelmagan, go'yoki e'tirozli bo'lgan barcha jihatlarni to'plab qo'yishdan iborat edi.»

"Xo'sh, unda nima bo'ladi? Aynan iblisga manzur bo'ladigan ish yuz beradi. Bizning e'tiqodimizning emas, balki begonalarga aynan ma'qul tushadigan bir tasvir ularga taqdim etilar edi; bu esa xarakterning shunday sifatlarini rivojlantirardiki, ular katta chalkashlikka sabab bo'lar va xalqqa ulug' xabarni yetkazish uchun g'ayrat bilan ishlatilishi lozim bo'lgan oltin lahzalarni band etib qo'yar edi. Biz ishlab chiqqan har qanday mavzu yuzasidan bayonlarimizning barchasi o'zaro uyg'unlasha olmas edi, natijada esa imonlilar va imonsizlarning ongini chalg'itish bo'lar edi. Mana, Shayton yuz berishini rejalashtirgan narsaning o'zi shu edi — kelishmovchilik sifatida kattalashtirib ko'rsatilishi mumkin bo'lgan har qanday narsa."

"Hizqiyol kitobining 28-bobini o'qing. Endi bu ulug' bir ishdir, unda g'ayrioddiy ruhlar rol o'ynashi mumkin. Ammo halok bo'layotgan jonlarni qutqarish uchun Rabbimiz tomonidan

bajarilishi kerak bo‘lgan bir ish bor; va shayton niqoblangan holda kirib, safimizga tartibsizlik olib kelib egallashi mumkin bo‘lgan o‘rinlarni u mukammallik bilan to‘ldiradi, va o‘sha barcha kichik tafovutlar kattalashib, ko‘zga tashlanadigan bo‘lib qoladi.”

“Va menga boshidanoq ko‘rsatildiki, Rabbii na oqsoqol Daniellsga, na Prescottga bu ishning yukini bergan. Shaytonning hiylalari olib kirilsinmi, bu “Daily” shu qadar katta masalami-ki, aql-zakovatlarni chalg‘itish va shu muhim davrda ishning ilgarilashiga to‘sqinlik qilish uchun o‘rtaga kiritilsin? Nima bo‘lishidan qat’i nazar, bunday qilinmasligi kerak. Bu mavzu kiritilmasligi lozim, chunki olib kiriladigan ruh taqiqlovchi bo‘lar edi, va Lusifer har bir harakatni kuzatib turibdi. Shaytoniy vositalar uning ishini boshlab yuborar va saflarimiz orasiga sarosima kiritilar edi. Sizni sinov masalasi bo‘lmagan fikr tafovutini qidirib topishga hech qanday da‘vat yo‘q; lekin sizning sukutingizning o‘zi fasohatdir. Bu masala menga butunlay ravshan holda namoyon qilingan. Agar iblis o‘z xalqimizdan birontasini ham, u niyat qilganidek, shu mavzularda o‘z domiga tushira olsa, Shaytonning ishi g‘alaba qozongan bo‘lar edi. Endi esa, kechiktirmasdan ishga kirishish kerak va [fikrlar] tafovuti ifoda etilmasligi lozim.”

“Shayton bizning oramizdan chiqib ketgan o‘sha kishilarni yovuz farishtalar bilan birlashishga va arziyas masalalar orqali ishimizni to‘xtatib qo‘yishga undar edi; bunda dushman lagerida naqadar quvonch bo‘lar edi. Yaqinlashinglar, yaqinlashinglar. Har bir tafovut ko‘mib tashlansin. Hozirgi ishimiz — bu tafovutlarni yo‘ldan olib tashlash va hammaning uyg‘un bo‘lishi uchun barcha jismoniy kuchimizni hamda miyamiz va asablarimizning bor quvvatini bag‘ishlashdir. Agar Shaytonga o‘zining buyuk, muqaddaslanmagan donoligi bilan eng kichik darajada bo‘lsa ham ushlanib olishga yo‘l qo‘yilsa, [u quvongan bo‘lar edi].”

“Endi, siz qanday ishlayotganingizni ko‘rganimda, agar oldinga borib, bizni tark etgan taraflarga saflarimiz ichiga sarosima kiritish uchun loaqal eng kichik imkonni bersangiz, butun vaziyatni ham, buning oqibatlarini ham angladim. Sizning donoligingiz yetishmasligi aynan Shayton istagan narsa bo‘lar edi. Sizning baland ovozli e‘loningiz Muqaddas Ruh ilhomi ostida emas edi. Menga sizga shuni aytish buyurildi: Xudo boshchiligida bo‘lgan kishilarning yozuvlaridan nuqson qidirishingiz Xudodan ilhomlangan ish emas. Va agar Elder Daniells odamlarga beradigan donolik mana shu bo‘lsa, uni aslo rasmiy lavozimga qo‘ymang, chunki u sababdan oqibatga qarab mulohaza yurita olmaydi. Bu masalada sukut saqlashingiz sizning donoligingizdir. Endi, hayotda bo‘lmagan kishilarning nashrlaridan nuqson qidirishga o‘xshash har qanday ish Xudo sizlardan birortangizga ham topshirgan ish emas. Chunki agar bu kishilar — Elders Daniells va Prescott — shaharlarda ishlash borasida berilgan ko‘rsatmalarga amal qilganlarida edi, haqiqatga ishongan va imonga kelgan ko‘plab, juda ko‘plab kishilar bo‘lar edi; qobiliyatli kishilar [hozir] ular endi hech qachon yetib borilmaydigan mavqelarda turibdilar.”

“Butun dunyo bitta ulkan oila sifatida qaralishi kerak. Va sizda undan bahramand bo‘lish uchun shunday bilim manbai mavjud ekan, nega Rabbimiz Iso Masih tomonidan berilgan guvohliklar bilan dunyoni yillar davomida halok bo‘lishiga tashlab qo‘ydingiz? Haqiqiy din bizga har bir erkak va ayolga yaxshilik qila oladigan shaxs sifatida qarashni o‘rgatadi.

“Bu ko‘p yillardan beri bosmada mavjud: ‘Muvozanatli aql’, Oqsoqol Andrewsga berilgan guvohlik. Aql tarbiyalanib, qachon gapirish va qanday yuklarni zimmasiga olib ko‘tarish kerakligini biladigan qudratga aylanishi mumkin, chunki Masih sizning Muallimingizdir. Va sizning o‘z donoligingizni ulug‘layotganingizni hamda fikrlar tafovutini kiritishga olib boradigan yo‘lni tutayotganingizni [ko‘rganimda] siz uchun nihoyatda qo‘rqdim. Rabbii, qachon sukut saqlash ular uchun donolik bo‘lsa, shunda tinch turishni biladigan dono kishilarni chaqiradi. Agar siz barkamol inson bo‘lishni istasangiz, sizga Iso Masih orqali muqaddaslanish kerak. Endi esa ish endigina boshlangan, va har bir xizmatchida, har bir konferensiya prezidentida donolik namoyon bo‘lsin. Ammo mana, yillar ilgari siz qo‘l urishingiz kerak bo‘lgan bir ish bor edi; u yerda aynan shu ish uchun ovozingizni ko‘tarishingiz zarur edi. Masih O‘zining barcha xalqiga ular nima qilishlari va nima qilmasliklari kerakligi haqida maxsus ko‘rsatmalar berdi. Va bizga Rabbiiyning solihligini ro‘yobga chiqarish uchun ishlashga ozgina vaqt qoldi. Siz Rabbiiyning yo‘lini tushunishingiz mumkin. Prezident etib tayinlanganingizdan keyin ishlarni o‘z o‘ylab topganingiz bo‘yicha olib borish niyatingizni ko‘rdim. Siz Xudo qo‘lingizga topshirmagan ishni qilib, ajoyib ishlarni amalga oshiraman, deb o‘ylagansiz. Endi sizning ishingiz ezish emas, balki agar Rabbii sizni xizmat qilish uchun maqbul ko‘rgan bo‘lsa, imkon qadar har bir ehtiyojni yengillatishdir. Ammo siz juda erta donolik va muqaddaslangan hukm sizda namoyon bo‘lmaganiga dalil berdingiz. Siz Rabbii nur bermasa, qabul qilinmaydigan masalalarni keskin ravishda ilgari surdingiz.”

“Menga shunday shoshqaloq harakatlar qilinmasligi kerakligi haqida ko‘rsatma berildi, ya‘ni sizni hatto yana bir yilga konferensiya prezidenti etib saylash kabi ishlar qilinmasligi kerak edi. Lekin bu masala ibodatda Rabbimiz oldiga keltirilmaguncha, Rabbii bundan buyon bunday shoshqaloq qarorlarni man etadi; va sizga Rabbii ishining prezident zimmasiga yuklatilganligi nihoyatda tantanavor mas‘uliyat ekani haqidagi xabar kelgan ekan, siz “Daily” mavzusi yuzasidan o‘zingiz tutgan yo‘ldek keskin chiqishga va ta‘siringiz bu masalani hal qiladi, deb o‘ylashga hech qanday axloqiy huquqqa ega emas edingiz. Og‘ir mas‘uliyatlarni ko‘tarib kelgan oqsoqol Haskell bor edi, oqsoqol Irwin ham bor, shuningdek men tilga olishim mumkin bo‘lgan yana bir necha kishilar bor, ularning zimmasida ham og‘ir mas‘uliyatlar bor.”

“Yoshi ulug‘ bo‘lgan kishilarga nisbatan hurmatingiz qayerda edi? Mas‘ul bo‘lgan barcha kishilarni masalani tortib ko‘rish uchun jalb etmasdan turib, siz qanday hokimiyatni amalga oshira olardingiz? Ammo endi masalani tekshirib chiqaylik. Endi biz e‘tibordan chetda qolgan ish oldida, bu ishni yana bir yil davom ettirishga bo‘lgan g‘ayratingizni namoyon etish Rabbiiyning hukmimi-yo‘qmi, shuni qayta ko‘rib chiqishimiz kerak. Agar siz bilan birlashadigan yordam bilan bu ishni yana bir yil olib borsangiz, sizda ham, Oqsoqol Prescottda ham o‘zgarish yuz berishi kerak. Va o‘z qalblaringizni Xudo oldida kamtar qiling. Rabbii sizlarda boshqacha bir tajribaning namoyon bo‘lishini ko‘rishi kerak, chunki agar qachondir kishilar ayni shu [vaqtda] qaytadan imonga kelishga muhtoj bo‘lgan bo‘lsalar, bu Oqsoqol Daniells va Oqsoqol Prescottdir.”

“Donolik kishilari bo‘lgan va Xudoning inoyati amali orqali qayta o‘zgarganlikning dalilini ko‘rsatadigan yetti kishi tanlanishi lozim. Zero, shunchalik ko‘r bo‘lib qolgan kishilarki, ular sababdan oqibatga qarab mulohaza yurita olmaydilar, ish mas‘uliyatlarini ko‘tarib kelgan kishilarni va konferensiyalar prezidentlarini e‘tiborsiz qoldiradilar, [hamda] ikki yildan ortiq

vaqt davomida ishni olib borgan kishilar mensilmaydi va shunday bir shoshqaloq oqibat yuz beradiki, kishilar yillar davomida o‘z oldilarida tutilib kelingan ayni ishni — shaharlarda ishlashni — e’tiborsiz qoldiradilar; oqsoqol kishilarning maslahatiga esa umuman, yoki juda oz, e’tibor beriladi, ammo ular xalqqa o‘zlari lozim ko‘rgan narsalarni e’lon qiladilar — bularning barchasi o‘z-o‘zidan bunday ulug‘ va ajoyib ish ishonib topshiriladigan kishilarning ishonchsizligiga guvohlik beradi.”

“Masih o‘lik emas. U O‘z ishining bu g‘alati tarzda olib borilishiga hech qachon yo‘l qo‘ymaydi. Kitoblarni o‘z holicha qoldiring. Agar biron o‘zgarish zarur bo‘lsa, Xudo o‘sha o‘zgarishda uyg‘unlikni saqlaydi, ammo xabar ulkan mas’uliyatlar yuklatilgan insonlarga ishonib topshirilgan ekan, [Xudo] muhabbat orqali amal qiladigan va jonni poklaydigan sadoqatni talab qiladi. Oqsoqollar Daniells va Prescott ikkalasi ham qayta tavbaga muhtoj. G‘alati bir ish kirib kelgan, va u Masih dunyomizga bajarish uchun kelgan ish bilan uyg‘un emas; va chinakam tavba qilganlarning barchasi Masihning ishlarini qiladilar.”

“Biz hammamiz Otani ulug‘laydigan ishni ado etishimiz kerak. Biz inqiroz nuqtasiga keldik — yo shu tayyorgarlik davrining o‘zidayoq Iso Masihning fe’l-atvoriga muvofiq bo‘lishimiz kerak, yo bo‘lmasa bunga urinmasligimiz kerak. Oqsoqol Daniells, [sizga] avval shunga o‘xshash sharoitlarda qilganingizdek, ovozingizni baland ko‘tarib eshittirish erkinligi [berilmagan]. Va shuni anglangki, konferensiya prezidenti hukmdor emas. U Xudo maqbullagan prezidentlik lavozimini egallab turgan dono kishilar bilan hamkorlikda ishlaydi. U Xudo maqbullagan qalamlar tomonidan yozilgan bosma kitoblardagi yozuvlarga aralashishga haqli emas. Ular, agar hukmronlik qiluvchi, ustunlik o‘tkazuvchi qudratdan kamroq namoyon etmasalar, endi hukm surmasliklari kerak. Inqiroz keldi, chunki Xudoga behurmatlik qilinadi.”

“Egamagan shaharlar ustidan Rabbiy qanday nazar soladi? Masih osmonda. Endi Uning e’tirofi shunday bo‘lishi kerak: ‘Shohona hukmronlik yo‘q. Va endi bu dunyoning inqiroz soatidir. Endi Men qutqarishga ham, halok etishga ham Qudratman. Endi barchaning taqdiri Mening qo‘llarimdadir. Men dunyoni qutqarish uchun O‘z jonimni berdim. Va “Men, agar yuqori ko‘tarilsam”, ato etajak qutqaruvchi inoyatim shuni isbotlaydiki, ilohiy o‘xshashlikka ko‘ra shakllanadigan va Men bilan bir bo‘ladiganlarning barchasi Men qanday ishlasam, ular ham Mening qutqaruvchi inoyat qudratim bilan shunday ishlaydilar.’ Kim xohlasa, [u] birodarlari bilan birga, Rabbiy beradigan maslahat ostida mas’ul o‘rinlarda bo‘lganlarida, ularga bajarish uchun topshirilgan ishni qilishga kirishsin va dunyoni shunchalik sevganki, dunyoni qutqarish uchun O‘z hayotini to‘la qurbonlik sifatida bergan Zot bilan to‘la uyg‘unlikda ishlashga eng jiddiy tarzda intilsin. Men xizmatchilarimizga aytaman: shaharlarimizdagi ishga kirishar ekanlar, Kalom xizmati ustida osoyishta muqaddaslik hamroh bo‘lsin. Agar biz... bo‘lsak, xalq ongida kerakli taassurotni qoldira olmaymiz”

“Men kundaligimdan ko‘chiraman. Iso Masihdagi haqiqat — uni so‘zlang, uning haqida ibodat qiling, har bir so‘ziga o‘zining soddaligicha ishonib. Agar xatolar imondan chekingan va aldovchi ruhlarga quloq tutgan, yaqindagina e’tiqodda biz bilan birga bo‘lgan odamlar oldiga keltirilsa, bundan nima yutardingiz? Iblis tarafida turasizmi? E’tiboringizni hali mehnat qilinmagan dalalarga qarating. Oldimizda butun dunyoni qamrab oluvchi ish turibdi. Menga

Jon Kellogg haqida tasvirlar berildi.

“Juda jozibali bir shaxs o‘zi bayon etayotgan aldamchi dalillarning g‘oyalarini, haqiqiy Muqaddas Kitob haqiqatidan farq qiladigan qarashlarni ifoda etayotgan edi. Va yangi bir narsaga ochlik va tashnalik bilan intilayotganlar shunday [shu qadar aldamchi] g‘oyalarni ilgari surayotgan edilar,ki, Oqsoqol Prescott katta xavf ostida edi. Oqsoqol Daniells esa bu qarashlar hamma joyda aytilsa, go‘yo bu yangi bir dunyo bo‘ladigandek, aldovga o‘ralib qolish [xavfi] ostida edi.

“Ha, shunday bo‘lar edi, ammo ularning aqlari shu tarzda band bo‘lib turgan paytda menga shuni ko‘rsatildiki, Birodar Daniells va Birodar Prescott o‘z tajribalariga ruhiy[istik] tushdagi fikrlarni singdirayotgan edilar va xalqimizni, agar iloji bo‘lsa, hatto tanlanganlarning o‘zini ham aldaydigan go‘zal fikrlar tomon tortayotgan edilar. Men qalamim bilan shuni qayd etishim kerakki, bu birodarlar o‘zlarining aldovchi g‘oyalaridagi nuqsonlarni ko‘rar edilar, bu esa haqiqatni noaniqlikka solib qo‘yar edi; va [shunga qaramay] ular [go‘yo o‘zlarida] buyuk ruhiy farosat bordek ajralib turar edilar. Endi men ularga [shuni] aytishim kerakki, bu masala menga ko‘rsatilganida, oqsoqol Daniells “Daily” haqidagi o‘z g‘oyalarini ilgari surib, ovozi karnay kabi ko‘targan paytda, keyingi natijalar ham menga namoyon qilindi. Xalqimiz gangib borayotgan edi. Men natijani ko‘rdim, va keyin menga shunday ogohlantirishlar berildiki: agar oqsoqol Daniells oqibatini e‘tiborga olmasdan shu tarzda ta’sir ostida qolsa va o‘zini Xudoning ilhomi ostidaman deb ishonitirishga yo‘l qo‘ysa, safimiz orasida hamma yerda shubhakorlik sochilgan bo‘lar edi va biz Shayton o‘z xabarlarini olib keladigan joyga tushib qolgan bo‘lar edik. Qat’iy imonsizlik va shubhakorlik insonlarning ongiga sochilgan bo‘lar edi, va haqiqatning o‘rmini yovuzlikning g‘alati hosillari egallagan bo‘lar edi.” Manuscript Releases, 20-jild, 17–22.

Ikkinchi avlodning tarixi isyonning kuchayib borishini ko‘rsatadi. Hizqiyolning tasvirlar xonalari bilan ifodalangan spiritizm shuni ko‘rsatadiki, “Birodar Daniells va Birodar Prescott o‘z tajribalariga spiritistik ko‘rinishga ega fikrlarni to‘qib kiritayotgan va xalqimizni, agar iloji bo‘lsa, hatto saylanganlarning o‘zini ham aldaydigan go‘zal tuyg‘ular sari yetaklayotgan edilar.” “Doimiy” haqidagi soxta qarash bilan bog‘liq spiritizm, agar iloji bo‘lsa, hatto saylanganlarning o‘zini ham aldaydigan narsaning timsolidir. U Kellogg tomonidan ilgari surilayotgan panteizm spiritizmini Prescott va Daniellsning “doimiy”ni Masihning muqaddas ma’baddagi xizmati deb ta’riflashga bo‘lgan intilishi bilan bog‘laydi.

U ularni kitoblarga tegmaslikka da’vat qiladi; bu bilan u Prescott va Daniellsning Uriya Smitning “Daniel and the Revelation” kitobini, uning “doimiy”ni xuddi Miller aniqlaganidek talqin etuvchi ta’limotini olib tashlash maqsadida qayta yozishga bo‘lgan urinishlariga javob bergan edi. Ishayo “olimlar” deb ataydigan Laodikiya tarixiy revizionistlari Adventizmning ilmsizlari ustida g‘aroyib bir ishni amalga oshirdilar; chunki ular tarix guvohligini noto‘g‘ri taqdim etib, quloqlari qichiydigan va yuzaki o‘rganish odatlariga ega bo‘lganlarni “doimiy” mavzusi muhim emas, Miller esa bu masalada noto‘g‘ri bo‘lgan, deb o‘ylashga yetakladilar. Ana shu qayta ko‘rib chiqish ishi, Millerga ko‘rsatilgan va Yarim tun hayqirig‘ida Xudoning qudrati namoyon bo‘lishi takrorlanadigan vaqtda supurib tashlanishi lozim bo‘lgan chiqindining bir qismidir.

Keyingi maqolada biz Laodikeya adventizmining ikkinchi avlodini ko‘rib chiqishni davom ettiramiz.

“‘Oldinga boringlar’ degan xabar hanuz eshitalishi va hurmat qilinishi lozim. Dunyoimizda yuz berayotgan turfa sharoitlar ana shu o‘ziga xos rivojlanishlarga mos keladigan mehnatni talab qiladi. Rabbimizga ruhan o‘tkir va ravshan ko‘ra oladigan, Muqaddas Ruh tomonidan boshqariladigan, osmondan yangi manna olayotgan kishilar kerak. Ana shunday kishilarning ongiga Xudoning Kalomi nur sohib, ularga har qachongidan ham ko‘proq xavfsiz yo‘lni ochib beradi. Muqaddas Ruh ong va yurakka ta’sir qiladi. Vaqt keldiki, Xudoning xabarchilari orqali o‘rama kitob dunyoga ochib berilmoqda. Maktablarimizdagi ustozlar faqat shu paytgacha o‘rgatilgan narsanigina o‘rgatishlari kerak, deb aytilib, hech qachon kishanlanmasinlar. Bunday cheklovlar yo‘qolsin. Xalqi aytishi lozim bo‘lgan xabarni beradigan Xudo bor. Hech bir xizmatkor o‘zini kishan ostida deb his qilmasin yoki insonlarning o‘lchovi bilan baholanmasin. Xushxabar Xudo yuboradigan xabarlarga muvofiq bajo keltirilishi kerak. Xudo bugun O‘z xizmatkorlariga aytishni berayotgan narsa, ehtimol, yigirma yil avval hozirgi haqiqat bo‘lmagan bo‘lar edi, ammo bu ayni shu vaqt uchun Xudoning xabaridir.” The 1888 Materials, 133.